

MALEZYA'DA ENVER İBRAHİM DÖNEMİ

Metin Zengin

Referans için: Zengin, Metin. "Malezya'da Enver İbrahim Dönemi". İNSAMER Analiz. 02.12.2022.

 Analiz

Malezya halkı uzun süren siyasi istikrarsızlıktan sonra 19 Kasım 2022 tarihinde yeni başbakanını belirlemek için sandığa gitti. Eylül 2023'te yapılması öngörülen seçimler Başbakan İsmail Sabri Yakub'un parlamentoyu feshetmesiyle erkene alınmıştı. 19 Kasım'daki seçimde partilerden ziyade koalisyonlar yarıştı ve Enver İbrahim öncülüğündeki Pakatan Harapan (PH) koalisyonu 82, Muhyiddin Yasin öncülüğündeki Perikatan Nasional (PN) 73 sandalye kazanarak seçimden galip çıkan iki koalisyon grubu oldu. İsmail Sabri Yakub'un öncülüğündeki Barisan Nasional (BN) ise 42 sandalye kazanarak seçimi üçüncü sırada tamamladı.

Seçim sonucu aynı gün büyük oranda belli olmasına rağmen sonuçlar 24 Kasım Perşembe günü Enver İbrahim'in Malezya Sultanı Abdullah'ın önünde yemin etmesiyle kesinleşti. Sultan Abdullah seçimden iki gün sonra Enver İbrahim ve Muhyiddin Yasin'i sarayda ağırlamış, bu görüşmeden sonra da Enver İbrahim'in başbakanlığını onaylamıştı.

Seçim sonucunu nasıl okumalı?

Enver İbrahim liderliğindeki PH, 19 Kasım'daki seçimlerden oyların %37'sini alarak galip çıkan koalisyon oldu. PH, Malay Müslümanların yanı sıra ülkede azınlık durumundaki Çinli ve Hintli vatandaşların da desteğini önemli ölçüde aldı. İçerisinde PAS İslam Partisi'nin

bulunduğu ve oylarının büyük bölümünü Müslüman Malaylardan alan muhafazakâr milliyetçi PN koalisyonu ise oyların %30'unu alarak ikinci oldu.

Seçimlerde Malay Müslümanlar ülkedeki yolsuzlukların ana sebebi olarak gördükleri Çinli ve Hintlilere karşı PN çatısı altında birleşirken Çinli ve Hintli vatandaşlar ise dinî kimlikten ziyade ülkede birliği öne çıkaran Enver İbrahim öncülüğündeki PH koalisyonunu desteklediler.

PN koalisyonunda yer alan ve parti bazında 44 sandalye kazanan PAS İslam Partisi seçimlerde en çok oy alan parti oldu. PAS'ın bu yükselişi, partinin Malay Müslümanların yaşadığı eyaletlerde daha da güçlenmesini sağlayacak görünüyor. En büyük oy kaybını ise kesintisiz bir şekilde Malezya'yı 60 sene boyunca yöneten UMNO (Birleşik Malezya Partisi) öncülüğündeki BN koalisyonu

yaşadı. 2013 yılındaki seçimlerde oyların %47'sini alarak iktidara gelen BN, 2018'deki seçimlerde oyların %34'ünü almıştı, son seçimlerde ise oyların ancak %22'sini alabildi. Başta eski başbakan Necip Rezak ve eşi Rosmah Mansur olmak üzere partinin önde gelen isimlerinin rüşvetle yargılanması, UMNO

öncülüğündeki BN koalisyonuna olan güveni sarstı. Neticede BN koalisyonunun yaşadığı bu güven kaybı büyük ölçüde Enver İbrahim liderliğindeki PH koalisyonuna yaradı.

19 Kasım'da yapılan genel seçimlerden oyların %37'sini alarak galip çıkan PH koalisyonunun adayı Enver İbrahim, Malezya'nın 10. başbakanı olarak görevine başladı. Enver İbrahim'in çözmesi gereken en büyük sorunlar ise siyasi istikrarsızlık ve bozulan ekonomi.

Enver İbrahim'i Bekleyen Sorunlar

24 Kasım Perşembe günü Istana Negara'da (Millî Saray) Sultan Abdullah'ın huzurunda yemin ederek başbakanlık görevini devralan Enver İbrahim'in çözmesi gereken en önemli sorun; 2018 yılında yapılan genel seçimlerinden sonra üç başbakanın değişmesine sebep olan siyasi istikrarsızlığı sona erdirmek olacak. Nitekim 2018 yılında PH koalisyonu seçimi kazanmasına rağmen koalisyon partilerinden bazılarının desteğini çekmesi, PH koalisyonuna iktidarı kaybettirmişti. Benzer bir durumun yaşanması hâlinde Malezya yeniden siyasi istikrarsızlığa sürüklenebilir. Bu sebeple parlamentodan güven oyu almak, Enver İbrahim için ilk önemli sınav olacak.

Enver İbrahim'i bekleyen bir diğer sorun ise Malezya'da yükselen muhafazakâr milliyetçiliğe karşı toplumun tüm kesimlerinin haklarının muhafazasını sağlayacak düzenlemeleri hayata geçirmek olacak. Nitekim muhafazakâr PAS İslam Partisi ve eski başbakan Muhyiddin Yasin liderliğindeki milliyetçi

BERSATU'nun oluşturduğu PH koalisyonu, Çinli ve Hintli vatandaşların Malaylarla aynı haklara sahip olmasına karşı çıkıyor. Enver İbrahim ise daha güçlü bir Malezya'nın ancak eşit haklara sahip vatandaşlar tarafından kurulabileceğini savunuyor.

2009-2018 yılları arasında başbakanlık yapan Necip Rezak döneminde büyük yolsuzluklar yaşanmış, devlete ait 1 milyar doların yurt dışına kaçırıldığı tespit edilmişti. Bu dönemdeki yolsuzluklar ülke ekonomisine ciddi zarar vermiş, akabinde yaşanan covid-19

pandemisi boyunca durum daha da kötüye gitmiş ve milyonlarca insan işini kaybetmişti. Bu yüzden Enver İbrahim'den öncelikle ülkedeki yolsuzlukla etkili bir şekilde mücadele etmesi ve bozulan ekonomiyi düzeltmesi bekleniyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da 24 Kasım'da başbakanlık görevini devralan Enver İbrahim'i telefonla arayarak tebrik etti. Bu durum önümüzdeki günlerde Türkiye-Malezya ilişkilerinin daha da iyi bir düzeyde devam edeceğini göstermesi açısından önemli.